

ÅRSRAPPORT 2012

FRA STATSKOG FJELLTJENESTEN
TIL MIDTRE NORDLAND NASJONALPARKSTYRE

JUNKERDAL NASJONALPARK

Jim Tovås Kristensen, Statskog Fjelltjenesten

Innhold

1. Innledning	s 3
2. Oppsynsaktivitet i 2012	s 3
Kontroller, brudd på verneforskrift og grenseskilt	s 4
Registrering/overvåkning	s 5
Informasjon	s 7
3. Rapport på bestilte tiltak 2012	s 8
4. Øvrige tiltak	s 18
5. Innspill til aktuelle registreringstiltak i 2013	s 25
6. Vedlegg	s 27
Vedlegg 1- Skjema B	s 27
Vedlegg 2- Skjema C	s 29

1. Innledning

Årsrapporten fra Statskog Fjelltjenesten om Junkerdal nasjonalpark til Midtre Nordland nasjonalparkstyre (MNNPS) er en gjennomgang av hva som er blitt utført i 2012 og kommer i tillegg med innspill til bestillingsdialogen for kommende år. I denne oppsummeringen vil oppsynet i tillegg ta opp eventuelle utfordringer, utviklingstrekk og komme med råd om hva som bør jobbes med i årene fremover.

I Junkerdal nasjonalpark har Statskog Fjelltjenesten hatt ansvaret for oppsynet og aktuelle tiltak siden opprettelsen i 2004. Dette er et tjenestekjøp fra SNO. Fjelltjenesten i Salten utgjør i dag 3,5 årsverk. I tillegg har det i år blitt leid inn en ekstra person i sommersesongen. Oppdragene fra SNO og MNNPS løses i fellesskap, men arbeidet i hver enkelt nasjonalpark koordineres av en ansatt.

Skaitidalen med Balvatn i bakgrunnen. Foto: Jim Tovås Kristensen

2. Oppsynsaktivitet 2012

Statskog Fjelltjenesten har i løpet av 2012 i forbindelse med 40 feltoppdrag besøkt Junkerdal nasjonalpark. Dette utgjorde totalt 313 oppsynstimer. Lengden på feltoppdragene varierte fra noen timer til flere dager. I tillegg har det blitt brukt 51 timer innendørs på planlegging, møter og i forbindelse av etablering av infopunktet på Storjord.

Fjelltjenesten har i tillegg til nasjonalparkoppdraget en rekke andre oppdrag som krever oppsynsaktivitet i samme området. Dette kan være oppsyn og tilstedeværelse på statens grunn, jervregistrering, jakt- og fiskeoppsyn for Statskog. Fjelltjenesten har begrensede ressurser for oppsyn i nasjonalparken, men ved hjelp av flere andre oppdrag i samme område får oppsynet besøkt verneområdet noe oftere.

Kontroller, brudd på verneforskrift og grenseskilt

I 2012 er det gitt noen dispensasjoner fra verneforskriften. De fleste dreier seg om snøskutertransport til private hytter. Oppsynet har ingen anmeldte brudd på verneforskriften i nasjonalparken i 2012. Det er imidlertid registrert brudd på verneforskriften for Junkerdal nasjonalpark som ikke er anmeldt. Alle bruddene angår snøskuterkjøring vinterstid der fører ikke er påtruffet. Dette har foregått i problemområdet langs svenskegrensa ved Graddis til Båtskardet. På svensk side av grensa er det et friområde for snøskuterkjøring. En urolig værtype våren 2012 førte til mindre snøskuterkjøring i dette høyfjellsområdet, men ved kontroller 15. og 22. mai ble det registrert spor etter rundt ca 15 og ca 20 snøskutere som hadde tatt seg over grensa.

Ved Turistløypa/snøskuterløypa mellom Daja og svenskegrensa ble det før grenseendringen av nasjonalparken også registrert noen få brudd på verneforskriften. Enkelte førere hadde tatt snarveien gjennom nasjonalparken. Nå er grensen endret og det problemet er borte. Oppsynet har også i år hatt et bra samarbeid med Sulitjelma Turistsenter som merker snøskuterløypa. Før løypa åpnes deltok Fjelltjenesten på en befaringsammenkomst med Turistsenteret og i felleskap ser man på merking og hvordan løypa går i terrenget helt inntil parkgrensen. Noen steder går løypa 30-40 m fra nasjonalparkgrensen og derfor er det viktig at merkingen i dette området er god.

I løpet av året er 2 ødelagte grenseskilt skiftet og 1 nytt er satt opp ved svenskegrensa ved Måskejaure. Samtlige er satt ned i berg og støpt fast.

Nasjonalparksilt/grenseskilt med Nord Saulo i bakgrunnen. Foto: Jim Tovås Kristensen

Registrering/overvåkning

I løpet av 2012 har en ferdselsteller vært utplassert i Skaitidalen. Den var av typen eco- counter som registrerer varmen til personer som passerer ferdselstelleren.

Det har over flere sesonger vært gjennomført ferdselstellingene i Skaitidalen. Registreringene har gitt svært ulike ferdselsdata. Derfor ble det også prioritert å fortsette til og med 2012.

Ferdselsdata Skaitidalen i perioden 2008-2012 med kommentarer:

	Matteteller	Eco- counter sensor	Periode
2007	231		26.6-20.10
2008		678	23.6-16.10
2009		1578	22.6-20.10
2010		3088	15.6-21.10
2011			
2012		756	12.6-17.10

2007: Matteteller benyttet. Disse tellerne teller et absolutt minimum av ferdsel.

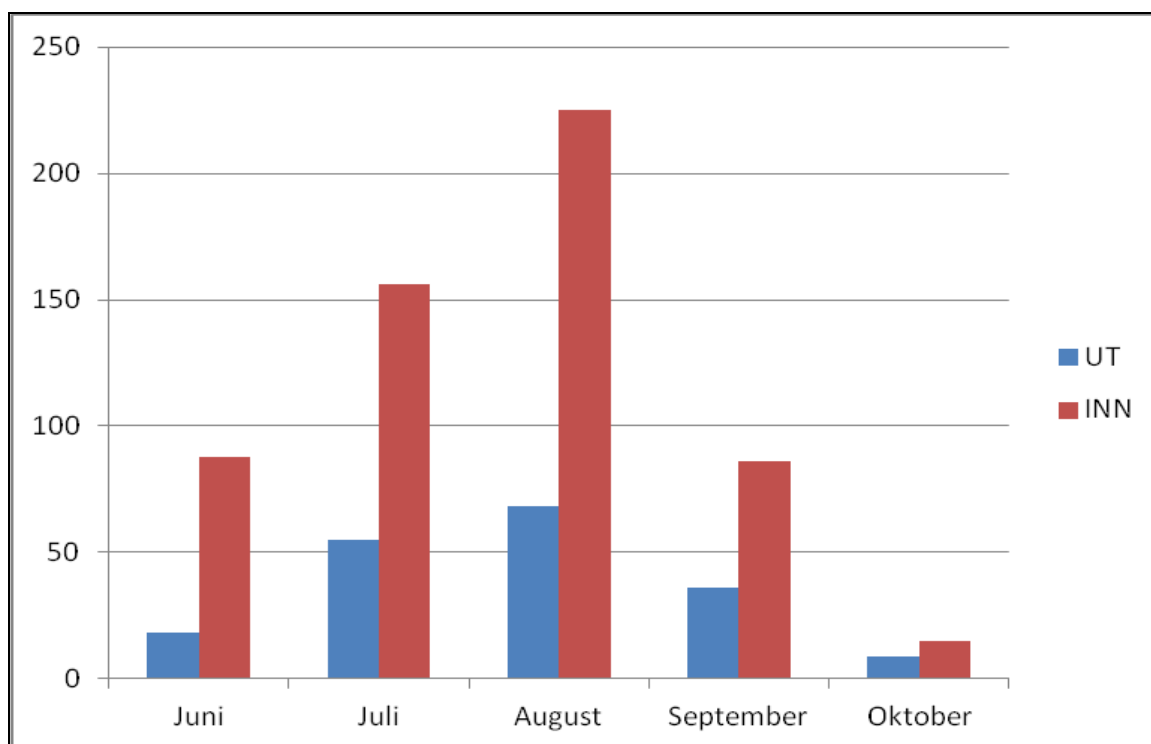
2008: Eco counter satt inn i gjerdepåle. Dataene virker troverdige.

2009-2010: Eco counter satt inn i en hengebru i dalen. Her er trolig dataene påvirket av at turgåere har oppdaget telleren og stått foran linsa eller at sollys kan ha varmet opp linsa. Oppsynet mener ferdselstallene er upålitelige.

2011: Eco-counter i bergsprekk. Sollys har fått skinne mot linsa og gitt ubrukelige data.

2012: Eco counter satt inn i en nedfalt bjørk. Ferdselsdataene virker troverdige.

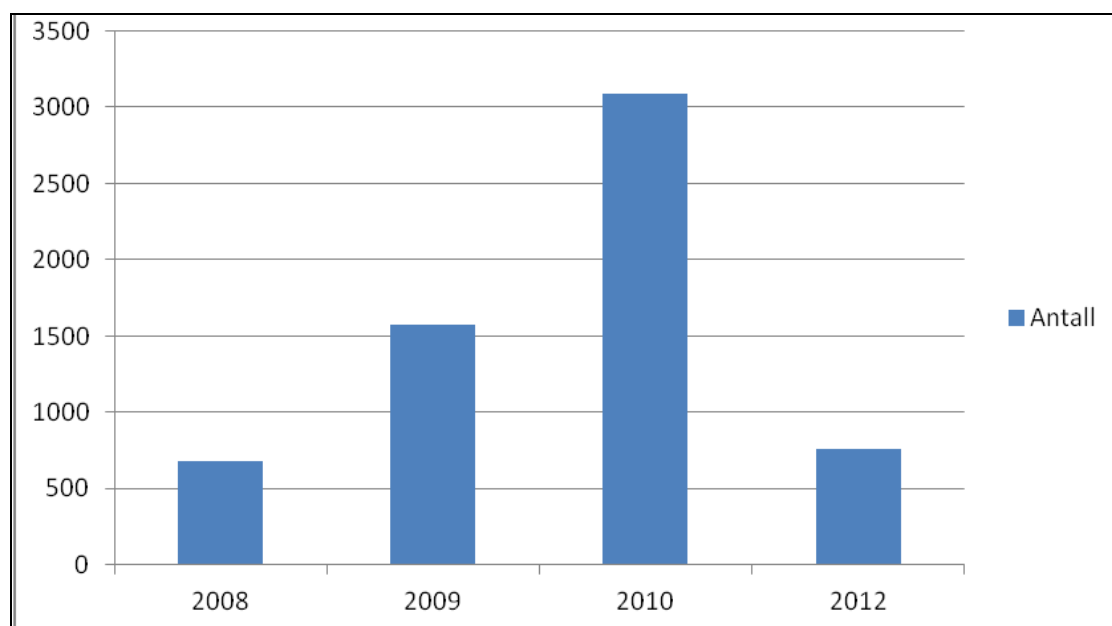
Figur 1: Ferdselsdata i Skaitidalen per måned i 2012:

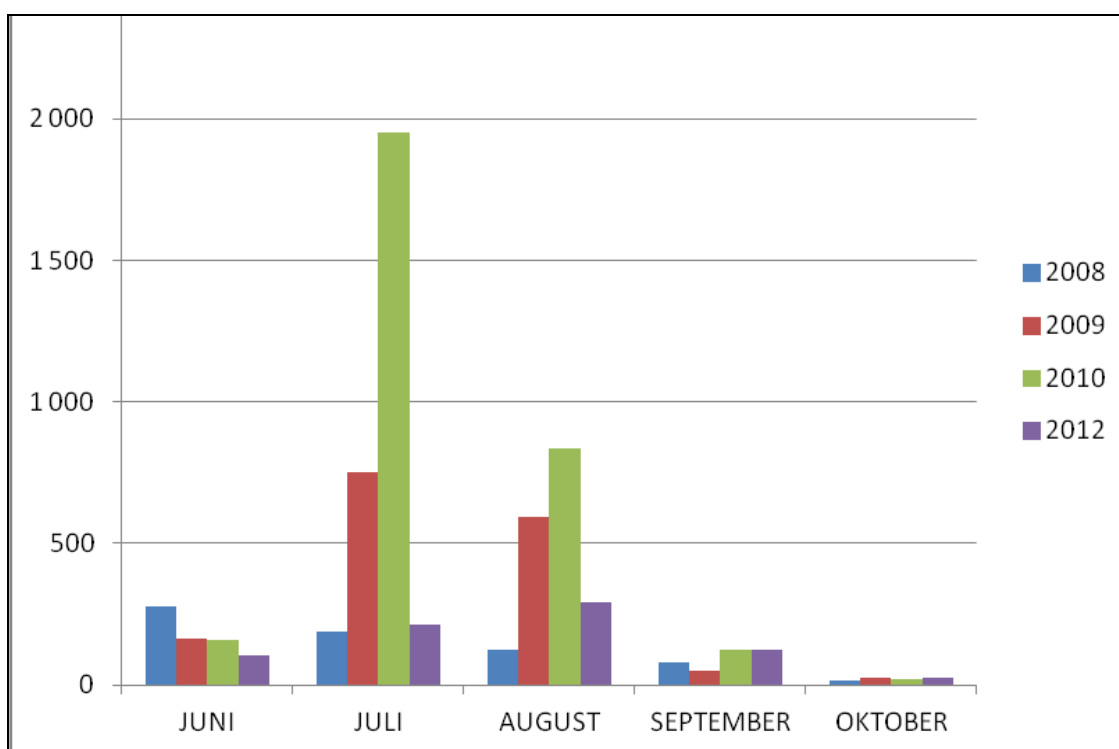

Parti fra DNT stien i Skaitidalen. Ferdselseteller montert under steinhelle til venstre.
Foto: Jim Tovås Kristensen

Figur 2: Ferdselsdata i Skaitidalen i perioden 2008- 2012:

Figur 3: Ferdselsdata i Skaitidalen per måned i perioden 2008-2012:

Kommentarer til ferdselsdataene i 2012:

Dataene fra 2012 virker riktige etter å ha studert trafikken inn og ut dalen dag for dag. De dagene det var mest ferdsel var helga 25-26. august. Da passerte 29 og 94 personer telleren. Samme helga feiret BOT Argaladhyttas 100 års jubileum.

Denne type ferdselsteller skiller på ferdsel inn og ut dalen. Resultatene i figur 1 viser at det er betydelig flere passeringer inn dalen enn ut. Årsaken til det ligger i følsomheten til ferdselstelleren. I de tilfellene telleren er usikker på retningen blir passeringen automatisk plassert i retning inn. Når forskjellen mellom inn og ut passeringene blir så stor som i resultatene for 2012 blir disse dataene lite troverdig, men totalantallet skal være riktig.

Følsomheten kan justeres ned på telleren og Fjelltjenesten skal prøve å få dette gjort før 2013 sesongen. Ser man bort fra ferdselsretningen så virker antall passeringer og ferdselsmønster i 2012 til å være sannsynlig.

Informasjon

Oppsynet har på grunn av lite ressurser lite tid til utstrakt informasjonsarbeid og deltakelse på messer og lignende. Det som prioriteres er å svare på henvendelser fra publikum angående rutevalg, isforhold og skredsituasjonen. Videre snakker oppsynet med mange turgåere i fjellet gjennom sesongen. Andre tiltak som gir brukere informasjon er inforommet på Balvassdammen og infopunktet på Storjord.

3. Rapport på bestilte tiltak 2012

Rapport fra planteregistreringer i Junkerdal nasjonalpark 2012

Statskog Fjelltjenesten har i 2012 som årene tidligere hatt i oppdrag å fortsette registreringen av sjeldne planter i nasjonalparken. Det har blitt brukt ca 4 dagsverk i sommer på dette oppdraget.

Disse områdene og artene har blitt prioritert:

Juhtar – fokus fjellsolblom og andre rødlistede planter.

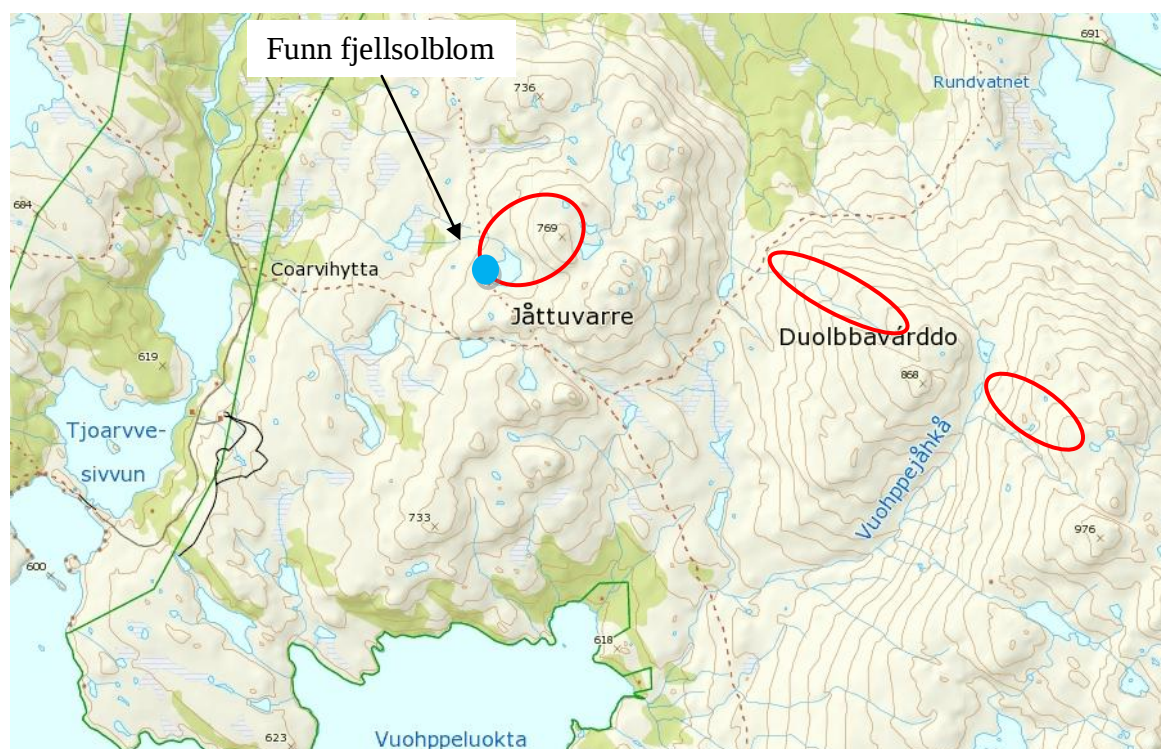
Balldoajvve – fokus på bergjunker og andre rødlistede planter.

Storengdal/Rykkjedal og Solvågvatn- fokus på grønlandsstarr og andre rødlistede planter.

Det ble en veldig sen sommer i fjellet i år. Det resulterte i sen blomstring for de fleste planteartene. Dermed fikk oppsynet ikke gjennomført oppdraget fullt ut som planlagt. Blant annet stod fjellsolblom i blomst 24. juli, noe som er bortimot en måned senere enn normalt. Det er mye enklere å gjøre ny funn av planter som står i blomst. Derfor er det en viss risiko at man ikke har fått med seg alt i de områdene vi oppsøkte i år. Et annet eksempel er bergjunker som normalt blomstrer i månedsskiftet juli-august. Den ble ikke funnet blomstrende i denne perioden i nyletingsområdene. Nedenfor foreligger en kort rapport fra hvert område.

Registreringer i Juhtar området:

I år ble det gjort 2 funn av fjellsolblom ved et mindre vatn på Juhtar. I dette området har botanikere gjort funn av arten tidligere. Nøyaktige hvor funnene er blitt gjort er ikke kjent. I vår registrering ble det funnet kun 2 planter i blomst. Mulig dette skyldes en kald vår og sen sommer. UTM posisjon 33 W 0543361 7431080.

Oversiktskart Juhtar og Tjorvi. I området rundt Juhtar og øst for Juhtar fikk Fjelltjenesten i oppdrag fra MNNPS i å fortsette letingen etter fjellsolblom. Arten er sjelden i Norge, men ligger i kategori livskraftig i den nasjonale rødlista. Røde sirkler viser undersøkt område. Blå prikk viser funn 2012.

Fjellsolblom ved Juhtar. Foto: Sverre Erik Pedersen

Registreringer i Balldoajvve, Storengdalen, Rykkjedalen og Solvågvatn:

I forbindelse med nyleting etter grønlandsstarr ble først området mellom Sauvatnan og Solvågvatn undersøkt i slutten av august. Dette var et område som oppsynet hadde forhåpninger om å finne nye lokaliteter. Området bestod av snøleier og steinpartier og manglet litt gressbakkene som finnes rundt Trekta i Solvågtinden. Det ble ikke gjort noen nye funn av grønlandsstarr her.

I begynnelsen av september ble det lett sporadisk etter grønlandsstarr i forbindelse med andre oppdrag i Storengdal, øvre Tjårrisdal og Rykkjedal. De partiene i dette området som vegetasjonsmessig lignet områder som det tidligere er gjort funn på, ble oppsøkt og undersøkt. Heller ikke her ble det gjort funn.

MNNPS har mottatt en egen rapport med kart over de områdene som er besøkt.

Ande - og vadefuglregistreringer i Junkerdal nasjonalpark 2012

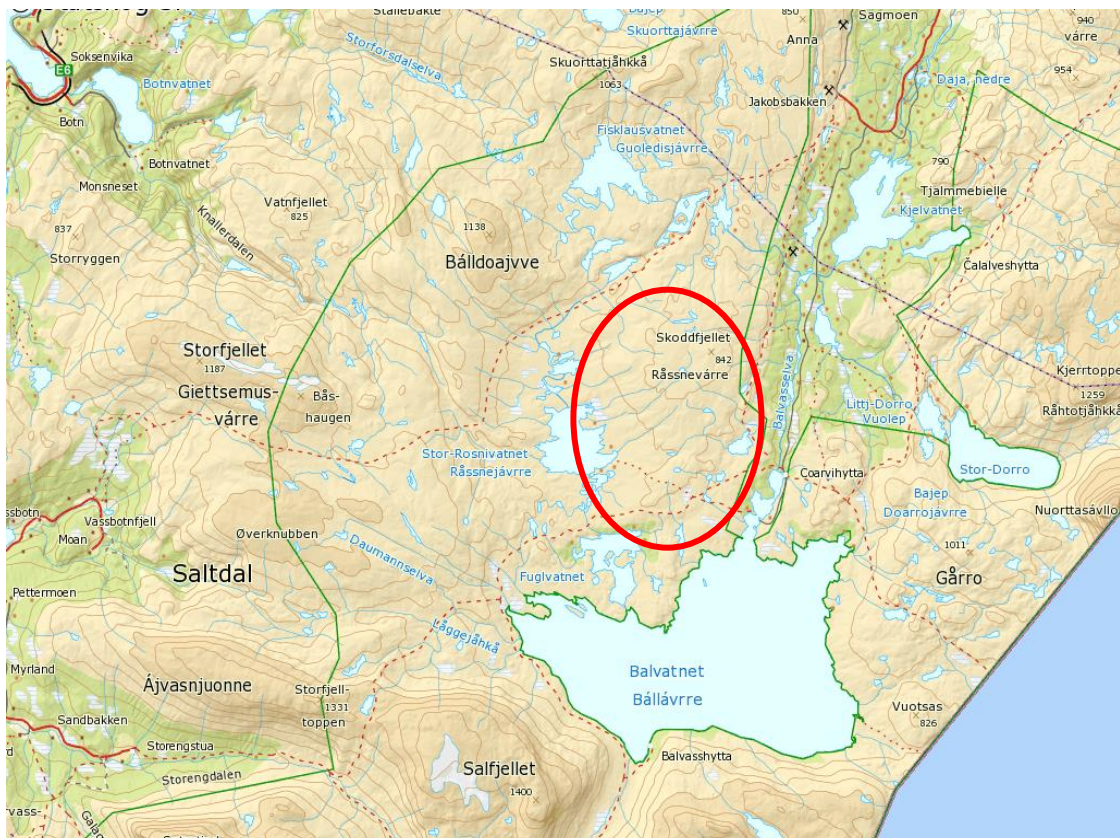
En av oppsynets faste oppgaver i Junkerdal nasjonalpark er registrering av ande- og vadefugl ved Rosna og Skoddefjellet (se vedlagt kart). I perioden 2005-2008 ble bare de sørlige delene av området dekket. Dvs mellom Rosna og Fuglevatn. Senere har området blitt utvidet nord mot Skoddefjellet. Dette ble gjort for å kartlegge bestanden av ender bedre. Når anleggsveien åpner i månedsskiftet juni- juli er stort sett alle endene spredt over et større område. Skoddefjellet huser et høyt antall småvann som er ideelle for fjellendene.

Sommeren 2012 kom svært sent i fjellet i hele Salten og Nordland for øvrig. Balvassveien åpnet først 6. juli. Noe som trolig er det seneste tidspunktet de siste 15 årene. Den sene våren og sommeren gjorde utslag på hekkesuksessen til mange av fuglene til fjells. Særlig for ender og vadere som er avhengige av vann og våtmarker. Her lå det fortsatt snø og is til langt ut i juli. Under registreringsarbeidet 3-4. juli ble det sett svært lite fugleliv i områdene rundt Rosna – Fuglevatn og Skoddefjellet. De få endene og vaderne som var i fjellet så heller ikke ut til å gå til hekking. Senere besøk i samme området bekreftet inntrykket fra juli. Ingen kull av fjellender ble

observert i dette området i løpet av sommeren. Derimot fikk et par storlom og sangsvanene som hekker i den regulerte Balmielva og Tjorvi frem unger i år. Her var vannene isfrie mye tidligere.

Til venstre 4. juli og fortsatt delvis islagte vann på Skoddefjellet. Til høyre heilo. **Foto: Jim Tovås Kristensen**

Oversiktskart Junkerdal nasjonalpark. Skoddefjell og Rosna ligger midt i parken. Rød sirkel viser registreringsområde.

Metodikk:

Registreringen blir gjennomført den første uka etter at anleggsveien inn til Balvatn er åpnet. Det vil normalt være i perioden 24. juni til 1. juli. Under registreringen bruker oppsynet teleskop og kikkert for å minimere forstyrrelsen og for å redusere tidsforbruket. I fjellsidene som heller ned mot Rosna får man god oversikt over hele området ved å bruke teleskop. På den måten er det mulig å registrere fugl over et større område på avstand.

Værforholdene og tidspunktet på dagen når registreringen utføres er også viktig. Forholdene har variert de 8 årene registreringen har vært utført. I 2012 var været stort sett bra, men temperaturen var lav.

Observasjoner gjort i perioden 2005-2012:

Observasjoner	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Sjørre	5		6	3	4	6		
Bergand		1	2					
Svartand	4	1	3			2	1	
Havelle	4	3 + 16 ³	3		4	7	2	
Toppand	15	3	4	4	1	4	3	2
Kvinand	2	1						
Krikkand	1 ¹		10	5		3	1	
Stokkand				1				
Laksand						7	5	
Siland								1
Smålom			2				2 ⁶	
Storlom					1		2	2
Sangsvane			2 ⁴			3		
Heilo	1 ²		20	Tallrik	Tallrik	Tallrik	Tallrik	Tallrik
Rødstilk	6 (tallrik)	10 (tallrik)	20	3	3	Tallrik	Tallrik	Tallrik
Småspove	6				1	7	7	1
Svømmesnipe	3	4					1	
Brushane/høne	3/1						1	
Sandlo						1		
Myrsnipe	1				1			1
Enkeltbekkasin	2		1			2	1	2
Fjelljo	3		4	2	2	6 ⁵	5	
Fiskemåse	2		7	2	Tallrik	Tallrik	Tallrik	
Rødnebbterne	Tallrik	60	1		1	1		

2008: Værforholdene sitt preg på registreringsresultatet. Sterk vind, nedbør og kaldt vær gjorde at det var lite fugl å se i vannene og i terrenget.

2009: Tidlig vår. Registrering på ettermiddagen. Vanskelig pga av sterkt motlys og lav sol. I tillegg var det kommet inn flere fiskere i område tog dermed trakk endene unna området.

2010: Fine værforhold. 8-10 ubestemte ender lå ute på Rosna.

2011: Kjølig værtype. NV vind og lave temperaturer ved besøk i juni. Pent vær og fine forhold ved besøk midt i juli.

2012: Veldig sen sommer. Få andefugl og vadefugl gikk til hekking.

¹ Funnet drept av rovfugl

² Lå på 4 egg

³ De 16 havellene lå i Balvatn

⁴ Langvatn/Langgåsa. Hekker i Stor stilla.

⁵ 2 fjelljopar hekket i området. 1 ind. sett liggende på egg.

⁶ 1 par smålom ble observert juli ved Reinskillingsodden

Registreringer av jaktfalk og kongeørn

Statskog Fjelltjenesten har over flere år fulgt opp hekkeplassene til jaktfalk og kongeørn i Junkerdal nasjonalpark. Begge artene opptrer nokså fåtallig i nasjonalparken og hekker kun i år med god viltilgang.

Jaktfalk

Jaktfalken er en vanskelig art å registrere. Som andre falker bygger den ikke reir selv, men foretrekker hovedsakelig nybygde ravnreir. Det at den benytter andre arters kvistreir gjør at jaktfalk bytter hekkeplass ofte.

Det har vært få påviste vellykkede hekkinger av jaktfalk de siste årene i nasjonalparken. Siste gang var i 2008 da det trolig hekket 2 par. Noe av årsaken til dette kan være mattilgangen og at oppsynet har hatt begrenset med tid til å følge opp arten på en skikkelig måte. Det blir sett jaktfalk mer eller mindre årlig, men det er tidkrevende å finne eventuelle hekkeplasser. I 2012 ble 1 par jaktfalk observert på en hekkeplass i månedsskiftet april- mai. De hadde adferd som indikerte hekking i fjellsida. Hekkeplassen ligger langt fra vei og oppsynet fikk ikke besøkt lokaliteten på nytt i løpet av sommeren. Derfor er det usikkert om det ble gjennomført hekking eller ikke. Statskog Fjelltjenesten foreslår at arten kartlegges noe bedre i de 2 forestående årene.

Jaktende jaktfalk. Foto: Jim Tovås Kristensen

Kongeørn

Innenfor Junkerdal nasjonalpark ligger 2 kongeørnlokaliteter. Nasjonalparken er på hele 682 km², men er hovedsakelig høyfjellsområder og dekker bare noen få dalfører. Kongeørna hekker vanligvis i dalførene som leder opp mot fjellet. Slik er det også i Junkerdal nasjonalpark.

Kongeørna er noe enklere å registrere enn jaktfalken og oppsynet har de siste 8 årene fulgt opp begge parene i parken.

Hekkeresultat for de 2 kongeørnparene i Junkerdal nasjonalpark i perioden 2002-2012:

År	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Gj.snitt unger pr par
Par 1				S	H(1)	-	S	H(2)	H(2)	H(1)	M	0,75
Par 2	H(1)	-	H(2)	-	-	-	M	-	H(1)	-	H(1)	0,45

H = hekking (antall unger)

M= mislykket hekking

S= sannsynlig hekking. Et reiralternativ hos par 1 ligger svært godt gjemt bak en berghammer og et tre. Vanskelig å få innsyn. Lokaliteten sjekket med helikopter i 2010.

I perioden 2002-2004 ble ikke hekkelokaliteten til par 1 fulgt opp.

En normal ungeproduksjon for en sunn og frisk kongeørnbestand regnes å være 0,6 unger i året per par. Dette er nok til å opprettholde bestanden. I 2012 fikk det ene paret frem 1 unge, mens det andre paret gjorde et hekkforsøk, men mislyktes trolig pga en kald og vinterlig vår.

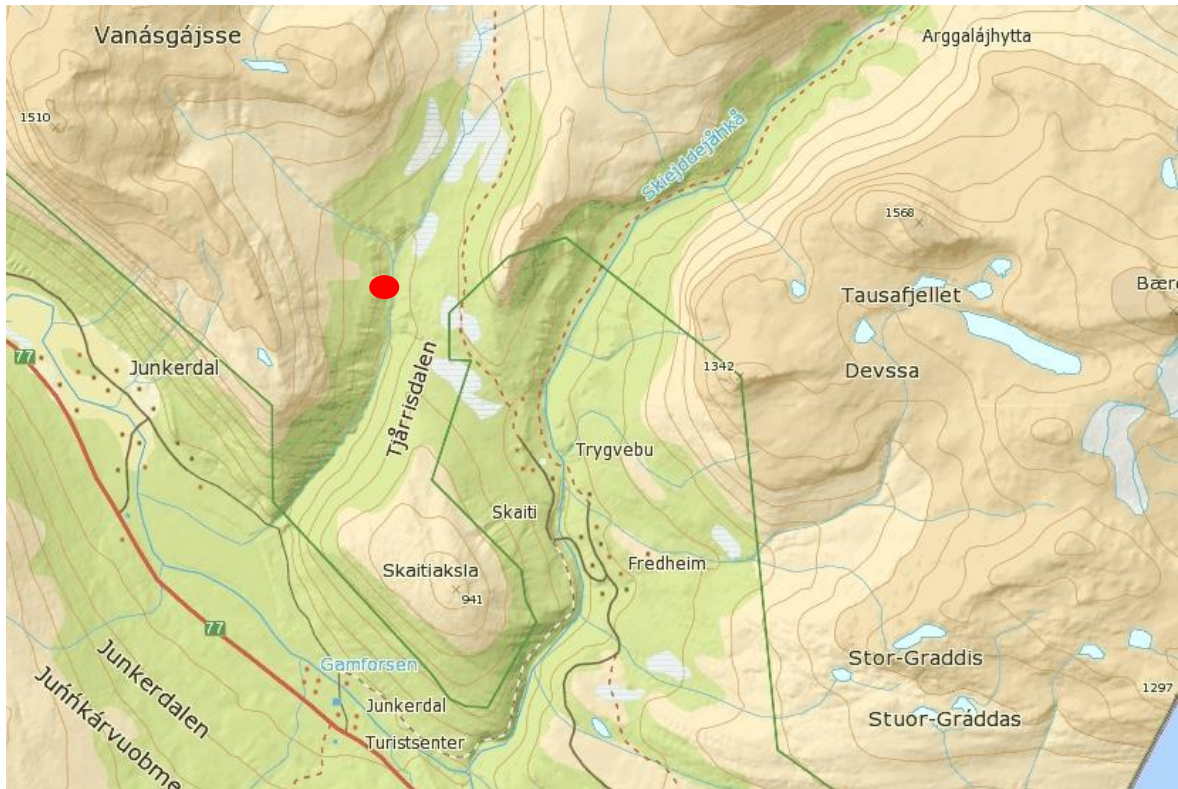
Resultater fra plante- og fugleregistreringene vil bli lagt inn i www.artsobservasjoner.no. Alle rovvilttynglinger og kongeørnhekkinger legges inn i den nasjonale Rovbasen.

Kulturminner:

Tjørris fjellgård i Junkerdal nasjonalpark

Statskog Fjelltjenesten befarte 17. oktober tuftene etter rydningsplassen Tjørris fjellgård ved Skaiti. Tjørris/Tjårris fjellgård er den eneste av sitt slag i Junkerdal nasjonalpark. Rydningsplassen var i bruk fra 1878 til 1905 og i dag synes kun jordene og restene etter et laftet bygg. Anlegget bestod i sin tid av våningshus, fjøs, stabbur og brønn. Stedet har vært fraflyttet over 100 år, men likevel synes jordene godt. Dette trolig siden lokale bønder i ettertid har brukt stedet som utmarksslått. I området skal det også finnes 2 høyløer fra 30-tallet.

I nyere tid er det naturlig å tro at lokale ildsjeler har holdt åkrene åpne ved å rydde skog. I tillegg er stien til gården merket og det er satt opp et minnesmerke. Brua som tar besøkende over Tjårriselva ble trolig ødelagt vinteren 2002. Under kartleggingen av kulturminner (konsekvensutredningen for kulturminner) utført av NIKU i 2002 ble ikke dette stedet besøkt. Denne kartleggingen resulterte i en rapport i forkant av vernet. Denne rydningsplassen burde kanskje vært bedre undersøkt og kan være et tiltak det bør satses på i årene fremover. Gården ligger i et spennende terreng ca 3 km unna p-plassen i Ner-Skaiti. Siden brua over Tjårriselva mangler kan stor vannføring gjøre besøk vanskelig. UTM posisjon for tuftene er 33 W 528455 7411240.

Oversiktskart Tjårrisdalen og Skaiti. Tuftene til Tjorris fjellgård (merket med rød prikk) ligger rett vest for Tjårrisdalelva.

Til venstre gammel innmark ved tuftene av Tjorris fjellgård. Til høyre rester etter et laftet bygg. Foto: Jim Tovås Kristensen

Som en dokumentasjon på rydningsplassen Tjorris fjellgård har MNNPS mottatt en egen rapport med flere bilder og med kartvedlegg.

Et annet kulturminne som har blitt besøkt og dokumentert i år ligger skjult ved Rosnaelva mellom Rosna og Fuglevatn. Dette kulturminnet er verken nevnt eller besøkt i arbeidet som ble utført av

NIKU i forkant av vernet. Kulturminnet er en liten steinbu gjemt under en heller. Videre er det murt opp en vegg med skiferstein og satt inn et vindu. Døren er laget av bjørkestranger. Fjelltjenesten kjenner ikke historien til bua, men mener slike krypinn er viktige å registrere. Sannsynligvis er stedet brukt under jakt. UTM posisjon for steinbua er 33 W 536347 7429611.

Bilder av steinbua ved Rosnaelva. Foto: Jim Tovås Kristensen

Befaring klopplegging og opprydding av gammen i Skaitidalen

Klopper i Skaitidalen:

Statskog Fjelltjenesten befarte i august den gjennomførte kloppleggingen i regi av BOT (Bodø og omegn turistforening) i Skaitidalen. Her var materialene som ble fløyet ut sommeren 2010 tatt i bruk og kloppene var på plass. Fjelltjenesten har påtatt seg ansvaret for å frakte noen få ubrukte planker til Argaladhytta på skuterføre kommende vinter. Disse står nå reist mot en bjørk midt i dalen.

Gammen i Skaitidalen:

Etter en dialog med BOT angående opprydding av den ødelagte gammen i Skaitidalen inngikk Fjelltjenesten i januar 2012 en avtale med foreningen angående opprydding. Fjelltjenesten påtok seg jobben med oppryddingen og fakturerte BOT etter jobben var ferdig.

Alt av ikke naturlige materialer ble fylt i helikoptersekker og flydd ut i midten av august i forbindelse med andre jobber i området. Dette utgjorde rundt 250 kg. Dette avfallet ble innlevert på avfallsmottak.

I september ble oppryddingen avsluttet. 2 områder der gammerestene lå spredt utover ble ryddet. Dette ca 60 m nedenfor opprinnelig tomt. Torva ble spredt utover, bjørkestranger samlet sammen og sperrene/hovedbuene ble båret opp og lagt på den opprinnelige tomten. De som ønsker å oppsøke den gamle tomten vil finne spor etter gammen.

Klopper over våte partier i Skaitidalen. Foto: Stein Ove Johannessen

Til høyre: 2 big bager klare til utflyvning etter oppryddingen på gammetomta. Til venstre: området etter oppryddingen. Stedet viser hvor gammen ble liggende etter raset. Foto: Jim Tovås Kristensen

MNNPS har her mottatt en egen rapport med flere bilder fra arbeidet.

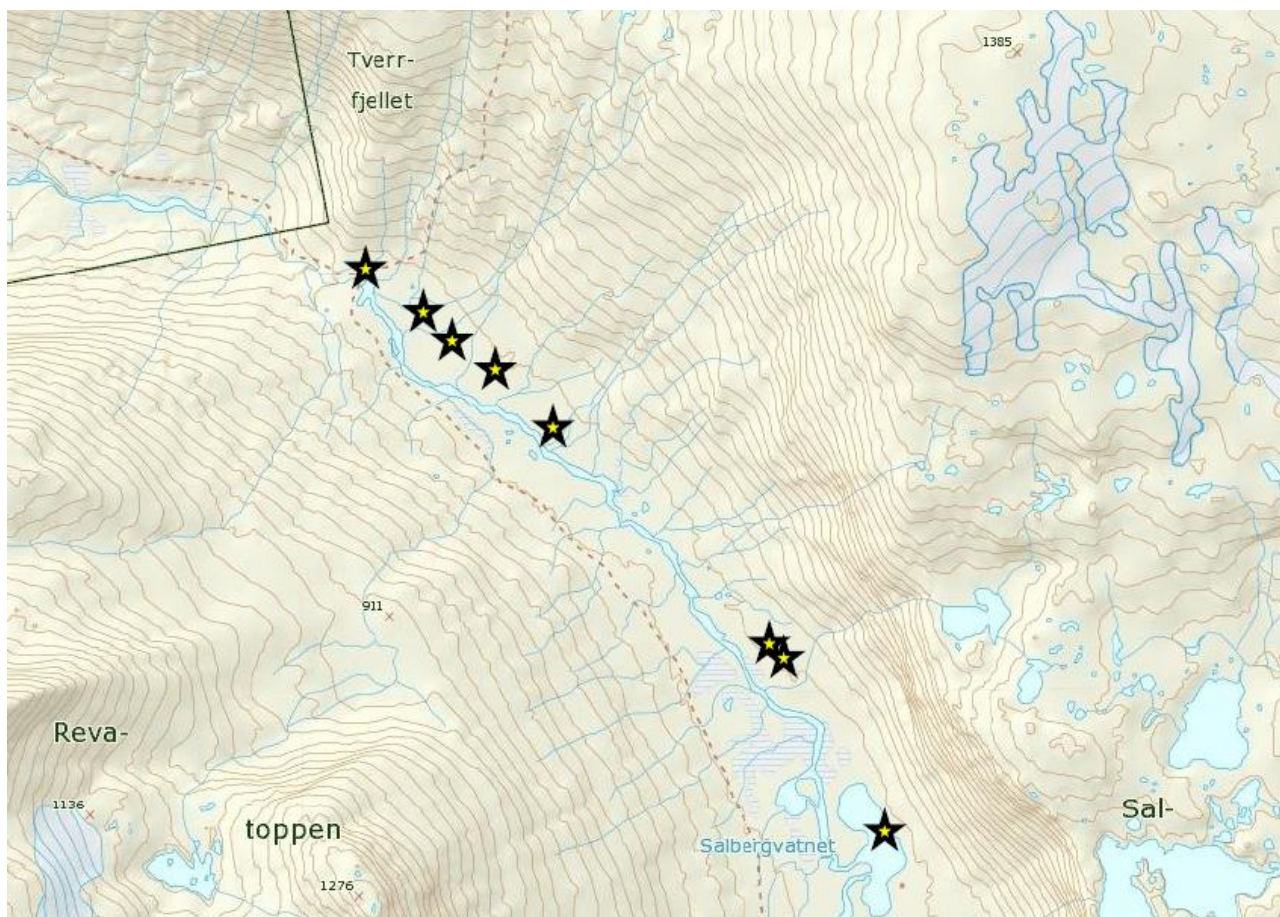
Befaring av forsøpling og vintermerking i Storengdalen

Statskog Fjelltjenesten befarte i september etter ønske fra MNNPS noe eldre avfall i Storengdalen. Avfallet ligger i en steinur like ved en privat dobbelthytte og ble oppdaget av Fjelltjenesten i 2006. Hytteeierne ble i ettertid kontaktet av grunneier Statskog angående opprydding, men ingenting har skjedd.

Nede ved vannet er det etablert en leirplass av en eldre murpipe og rundt hytta er diverse gjenstander lagret. I steinura bak hytta ligger takplater, glass, trevirke, metallrør, rester fra en større pressenning og noen oljefat.

Bilder fra forsøplingen og fra en gammel vintermerking opp til hytta. Foto: Jim Tovås Kristensen

Oversiktskart Storengdalen og Salbergvatn. Stjernene på kartet viser funn av gammel vintermerking i nasjonalparken. Merkingen består av eldre veistaker som bærer preg av å ha stått ute lenge.

MNNPS har her mottatt en egen rapport med flere bilder og kartvedlegg.

4. Øvrige tiltak

Oppsetting av 4 nye informasjonstavler

Et av oppdragene i år var å få på plass de siste infotavlene rundt Junkerdal nasjonalpark. Etter den opprinnelige planen som ble laget i 2005-2006 gjenstod 4 tavler av totalt 24.

I løpet av høsten ble det satt opp 2 tavler i Evenesdal. Ved p-plass Storvatn og ved DNT stien mot Galagadalen. Videre ble det satt opp en tavle oppe i Vassbotnfjell ved start på DNT sti der. Det ble også produsert noen få nye plakater i aluminium i år. Det ble derfor prioritert å bytte plakat ved Balvassdammen. Denne var noe slitt og platen var sprukket i hjørnene.

Den eneste tavlen som nå gjenstår er ved Lille Stilla i Sulitjelma. Her avventer oppsynet oppsetting av tavlen til 2013. Tavlen skulle opprinnelig settes opp langs stien som leder til hengbrua over Balmielva. Denne hengebrua leder turgåere mot Skoddefjell og Sølvbekkvatnan. Balvatn reinbeitedistrikt som i dag trolig eier hengebrua, sier de ønsker å rive brua, og dermed vil tavlen bli overflødig. Tavlen ligger nå lagret i Sulitjelma og oppsynet vil ta opp saken på nytt med reindriften i 2013.

Tavler oppsatt i Vassbotnfjell og i Evenesdal. Foto: Jim Tovås Kristensen

Arbeidet med å kartlegge båteiere ved Rosna og Fuglevatn

I 2011 ble alle båter ved Rosna og Fuglevatn kartlagt og fotografert. Oppdraget til oppsynet i 2012 gikk på å kartlegge eierne og se på muligheten til å frakte ut ødelagte båter kommende vinter. I løpet av sommeren og høsten har oppsynet forsøkt å finne navnet på eierne av de 42 båtene ved vannene. Dette har vist seg å være en utfordring. Arbeidet kom noe sent i gang pga at oppsynet manglet noen avklaringer fra MNNPS. Status i november er at 16 av de 42 båteierne er kjente og at 1 eier har sagt seg villig til å få sin ødelagte båt fraktet ut kommende vinter. Dette arbeidet bør fortsette i 2013 og vinterhalvåret bør brukes til å kontakte noen ressurspersoner. Videre bør MNNPS og Statskog (grunneier) bli enige om hvordan båtene skal lagres ved vannene, tildekking og vurdere et register med merkekrav. Målet til neste høst bør være å ha de fleste eierne registrert og at flere ødelagte båter kan frakte ut vinteren 2013-14.

Gammelt og nytt. 2 ulike båter ved Rosna. Foto: Jim Tovås Kristensen

Bedre skilting langs grensa for å redusere motorferdsel fra svensk side

Et av oppdragene Statskog Fjelltjenesten har hatt i 2012 har vært å merke riksgrensa til Sverige bedre i den sørlige delen av parken. Dette for å hindre at snøskuterførere på svensk side av grensen havnet inn i Norge og nasjonalparken. Tidligere har dette området kun vært merket med et stk nasjonalparkschild og grenserøysen. På senvinteren er skiltet borte i snøen og grenserøysene synes dårlig. Snøskuterførere som ikke har GPS eller orienterer seg dårlig risikerer å havne inn i nasjonalparken.

Statskog Fjelltjenesten, Lantmäteriet og Statens kartverk ved et av de nye grenseskiltene. Foto: Statens kartverk

I den forbindelse kontaktet Fjelltjenesten Statens kartverk som har ansvaret for skiltingen langs grensa til Sverige. De var svært positive og ønsket å bidra slik at grensen ble merket tydeligere. I mai ble det gjennomført en felles befaring i området for å planlegge jobben og for å måle snødybdene. I tillegg ble Lantmäteriet i Sverige orientert om merkingen av kartverket. Resultatet ble at også de ønsket å delta på gjennomføringen av skiltingen i august. Det er Lantmäteriet som har ansvaret for merkingen på denne grensestrekningen.

Ferdig oppsatt skilt som viser Norge – Sverige grensen. Her ved Ikes. Foto: Jim Tovås Kristensen

Tirsdag 14. august viste dette fjellområdet sin beste side og solen skinte fra skyfri himmel. All planlegging var unnagjort og Tor Erik Bakke fra Statens kartverk, Therese Svedberg fra Lantmäteriet og Jim Tovås Kristensen fra Statskog Fjelltjenesten stod klare om morgenen i Graddis for å utføre jobben. For å få med alt utstyr og for å kunne måle inn alle skiltene med teodolitt ble det leid inn helikopter til jobben. Vi var avhengige av å bli fløyet fra grenserøys til grenserøys i dette området som ligger noe vanskelig tilgjengelig. Arbeidet gikk veldig greit, men var noe tidkrevende siden grensen måtte måles nøyaktig og stikkes ut for å finne midtlinja for grensa. Når denne jobben var utført ble skiltene med påskriften ”Riksgräns Norge” og ”Riksgrensen Sverige” satt opp. Totalt ble 5 skilt satt opp i 4 forskjellige områder. Skiltene er 3 meter høye og godt synlige. Oppsynet håper og tror dette vil redusere den ulovlige snøskuterkjøringen som skjer hver vår i dette området.

Tiltaket resulterte i et flott og lærerikt samarbeidet med Statens kartverk og Lantmäteriet.

Ferdigstilling og åpning av informasjonspunkt på Storjord i Saltdal

Fredag 29. juni ble infopunktet åpnet på Storjord i Saltdal. Etter å ha jobbet med prosjektet i 1,5 år var det ordfører Finn Obert Bentsen i Saltdal kommune som fikk æren av å åpne infopunktet.

Finn Obert Bentsen, ordfører i Saltdal kommune åpnet infopunktet. Foto: Jim Tovås Kristensen

Et godt og sentralt plassert felles infopunkt har vært et savn på Storjord. Frem til i dag har det stått 4-5 forskjellige infotavler spredt rundt sentrene. Kommunen og Statskog har egne tavler, noe oppslag har vært på vegg, friluftskartet til Statskog har hengt på en tavle og verneområdene har hatt sine tavler. I tillegg har mange besøkende problemer med å orientere seg på Storjord.

Dette har aktørene på Storjord hatt et ønske å gjøre noe med og startet opp et samarbeidsprosjekt der Statskog, Midtre Nordland nasjonalparkstyre, Nordland nasjonalparksenter, Saltdal kommune, Saltdal Turistsenter, Polar camping, Storjord Hotel og Polarsirkelen samesløyd har deltatt.

Punktet består av en større informasjonstavle som er plassert ved ankomst sentrene og gir besøkende informasjon om området, næringsaktører, friluftslivstilbudet, kommunen og verneområdene. I tillegg er det mulig å orientere seg ved hjelp av kartene. Et godt og informativt oversiktskart har vært prioritert og et firma har vært engasjert til å tegne et 3D kart over området.

Budsjettet for selve punktet og informasjonen har vært kr 210.000 og har vært finansiert av Statskog, Nordland fylkeskommune og tiltaksmidler tilknyttet nasjonalparkene (Midtre Nordland nasjonalparkstyre /SNO midler).

Prosjektet har vært koordinert av Statskog Fjelltjenesten og Saltdal kommune er eier av ferdig oppsatt informasjonspunkt.

Prosjektgruppas arbeid og koordineringen av arbeidet har vært egeninnsats fra alle aktørene. Infopunktet er tegnet av sivilarkitekt Petter Ording.

Ferdig informasjonspunkt sentral plassert på Storjord i Saltdal. Info om verneområdene til venstre.
Foto: Jim Tovås Kristensen

Vedlikehold og reparasjon av båttrekket mellom Balvatn og Fuglevatn

Statskog Fjelltjenesten var de som tok initiativ og gjennomførte reparasjonene på båttrekket i 2005 i samarbeid med Sulitjelma JFF. Da ble enkelte skinner og sviller skiftet, nytt spill ble montert og en del nødvendig grunnarbeid ble utført. Siden da har oppsynet kun utført mindre vedlikehold på trekket. Eksempelvis som å skifte vaier og lignende.

Sommeren 2011 ble det oppdaget skader på bremsemekanismen. Noe som resulterte at bruk av trekket kunne være farlig. I år har bremsemekanismen blitt reparert etter støtte fra MNNPS. Det gamle staget ble boret ut og et nytt stag montert. Båtoverdraget fremstår nå som godt brukbart og bremsemekanismen ble reparert slik at det skal være lett og skifte ut visst det skulle bryte sammen igjen.

Foto til venstre viser ødelagt bremsemekanisme. Til høyre alt klart til bruk etter reparasjon.
Foto: Sverre Erik Pedersen

Vedlikehold av sti mellom Balvatn og Rosna-Fuglevatn

I sommer og høst har Fjelltjenesten gjennomført del 1 av vedlikeholdet av stien mellom Balvatn og Rosna- Fuglevatn. I stedet for å lage treklopper over de våte partiene på stien ble det tidlig på 2000-tallet heller brukt skiferstein fra strandsonen på Balvatn. Dette har vist seg å fungere godt og resultatet ser bra ut.

I juli ble det lagt opp 3 røyser med stor skiferstein fra strandsonen i Balvatn. I tillegg ble alle våte partier på stien registrert i løpet av høsten.

Neste år gjenstår utkjøring av steinene om vinteren og utlegging i løpet av sommeren.

Våte partier på stien mellom Balvatn og Rosna 12. september 2012. Foto: Jim Tovås Kristensen

Kontroll av leirplasser ved Daudvatn og andre fiskevatn

Gjennom sommeren ble populære fiskevatn oppsøkt for å se om det var forsøpling i området. Dette etter at det i 2011 ble funnet 2 tilfeller av forsøpling og tilgrising ved Daudvatn.

Oppsynet kom ikke over noen slike tilfeller i 2012, men fant ved en eldre leirplass i Rosna-lonene noe søppel fra 1-2 år tidligere.

Tomflasker funnet ved leirplass, Rosna- lonene. Foto: Jim Tovås Kristensen

5. Innspill til aktuelle registrerings- og skjøtselstiltak 2013

Reparasjon av hengebruene i Skaitikjeften og Storengdalen

Oppsynet befarte i september 2 ødelagte hengebruer i Junkerdal nasjonalpark. Av totalt 8 bruer i nasjonalparken er det sårbart for turgåere når 2 av dem blir stående ødelagte. Det er heller ikke satt opp informasjon ved startpunktene i området. Ingen av bruene er avgjørende for ferdselen inn eller i nasjonalparken, men ved stor vannstand kan det være vrient å gå rundt disse bruene for å komme videre inn i fjellet. Oppsynet mener det er viktig at disse bruene blir reparerte allerede i 2013.

Hengebru i Skaitikjeften:

Eies av Sulitjelma og omegn turistforening (SOT) og har vært ødelagt siden vårflommen mai 2010. Ligger i DNT stinettet. Brua er lite ødelagt og burde vært reparert for lenge siden. Bruplass ikke optimal og det har resultert i skader på bruene 2 ganger de siste 10 årene. SOT vurderer å flytte brua 20-30 m oppstrøms. Oppsynet har vært i dialog med SOT om brua.

Hengebru i Storengdalen:

Eies av Bodø og omegn turistforening og ble bygget så sent som i 2005. Ligger også i DNT stinettet. Brua ble bygget for lavt slik at snøen hver vår sliter på bruene. Derfor må brua spas fri for snø hver vår. Selv om BOT er klar over dette har som regel ikke det blitt gjort. Skader på brua 2-3 ganger på 7 år. Reparasjoner i 2011 var for dårlige og dermed ble brua ytterligere skadet våren 2012. Den ligger nå helt i vannskorpa med fare for å bli tatt av vannmassene våren 2013. BOT er informert om situasjonen av oppsynet.

Hengebrua i Storengdalen fotografert i september 2012. Foto: Jim Tovås Kristensen

Hengebrua i Skaitikjeften fotografert i september 2012. Foto: Jim Tovås Kristensen

MNNPS har mottatt en egen rapport angående bruene med flere bilder og med kartutsnitt.

Andre aktuelle tiltak i Junkerdal nasjonalpark i 2013:

- Fortsette kartleggingen bådeiere i Rosna og Fuglevatn. Noe kartlegging gjenstår, samt at MNNPS og Statskog må se på hvordan båtene skal lagres ved vannene, tildekking og vurdere et register med merkekrav. Målet til neste høst bør være å ha de fleste eierne registrert og at flere ødelagte båter kan frakte ut vinteren 2013-14.
- Fortsette driften og tilsynet i inforommet, Balvassdammen.
- Motorferdsel: følge opp grenseområdet sør i parken etter skilting. Noe ekstra oppsynsinnsats og montering av underskilt /np-skilt på grenseskiltene.
- Flere av DNT stiene inn i nasjonalparken er for dårlig merket. Oppsynet får klager og møter turgåere som sliter å finne frem. Stiene bør være godt synlige i nasjonalparken.
- Fortsette å besøke og dokumentere kulturminner. Reparere skader på båttrekke i issonen.
- Steinlegge våtpartier sti Rosna- Fuglevatn: Stein som ble lagt opp ved Balvatn fraktes inn i terrenget vinteren 2013. I løpet av sommeren fullfører oppsynet arbeidet med å legge de på plass.
- Fortsette kartleggingen av planter:
 - ✓ Fjellsolblom ved Juttar
 - ✓ Bergjunker ved Fisklausvatn og ved Syrvatn
 - ✓ Kartlegge utbredelsen av grønlandsstarr. Skaitiaksla og Solvågtind.
- Fokus på fugleregistreringer: Kartlegge brushaneleiker og fjellender. I tillegg bør en ha fokus på arten jaktfalk.

Vedlegg 1: Skjema B – Bestillinger fra forvaltningen (bestillinger av SNO personellressurser ut over SNOs kjerneoppgaver)

Prioritet 1-3	ID-nr. for området	Navn på område/lokalisitet	Beskrivelse av oppdrag	Anslått tidsbruk i ukeverk	Kryss for egen rapport	SNO sin rapportering av oppdraget (SNO fyller ut <u>etter</u> utført arb.)	SNO sine forslag til videre oppfølging, eventuelle oppgaver som ikke er utført (fylles ut etter utf. arb.)
1	VV00000252	Junkerdal NP	Bidra til drift av inforom Balvatnet. Tilsyn i rom og vinterstenge/åpne om våren.	1,0		Rommet åpnet 1. april og stengte 18. oktober. Godt besøkt og gode tilbakemeldinger.	Følges opp på samme måte fremover.
1	VV00000252	Junkerdal NP	Kartlegging/overvåkning av rødliste planteartet. Spesielt fokus på: bergjunker - supplering, grønlandsstarr -rundt Solvågtind, Sauvatn-området og Skaitiaksla, fjellsolblom - Juhtar.	0.9	X	Ble brukt ca 3 dv på denne jobben i år. Ble funnet fjellsolblom ved Balvatn/Juthar. Se egen rapport.	Siden det var en sen vår og sommer kom all fjelljobb innen en kort periode. Lite blomstring i år også. Anbefaler at arbeidet fortsetter på samme nivå.
3	VV00000253	Junkerdal NP	Besøke Balddoaivi for planteregistrering	0,5	X	1 dv i felt. Lite funn pga dårlig blomstring og sen sommer.	Anbefaler at arbeidet fortsetter på samme nivå.
1	VV00000252	Junkerdal NP	Kartlegging/overvåkning av rødlistede fuglearter. Spesielt fokus på: svartand, sjøorre, bergand, havelle og brushane - sjekke opp spillplass. Legge inn i artsobservasjoner.	0.5	X	Ble brukt rundt 3-4 dv på fugleregistreringer. Se egen rapport. Lite fugleliv i år.	Også her bidro en sen vår og sommer at registreringen fikk en kort periode. Bør fortsette og da ha fokus på brunhaneleiker, fjellender og jaktfalk.
1	VV00000252	Junkerdal NP	Sjekke og vedlikeholde merking av skuterløype i Mavas	0,2		Utført. Ingen behov for vedlikehold. Relativt lite brukt i 2012.	Videreføres så lenge løypa består.
2	VV00000252	Junkerdal NP	Sjekke og eventuelt vedlikehold båttrekk mellom Balvatnet og Fuglvatnet.	0,3		Utført i juli. Nytt stag satt på. Trekket ble brukt noe denne sommeren.	Vedlikehold bør fortsette. I issonen på Balvatn har trekket fått skader pga isgang.
1	VV00000252	Junkerdal NP	Gamme Skaitidalen tatt av ras. BOT ansvar for opprydding. Ta oppdrag fra BOT, eventuelt sjekke om restene blir ryddet opp til neste år.	0,4	X	Oppsynet ryddet opp på regning for BOT. Alt fløyet ut og innlevert. Se bilder årsrapport og egen rapport.	Denne saken er avsluttet, men oppsynet er bekymret for ferdseilen i parken siden 2 DNT bruer står ødelagt.
2	VV00000253	Junkerdal NP	Registrering av kulturminner, sjekke enkelte utvalgte lokaliteter.	0.5	X	2 kulturminner besøkt: Tjørris fjellgård og ei jaktbu ved Rosnaleva.	Foreslår at dette oppdraget fortsetter. Dokumentasjon og

						Se rapport.	kontroll av tilstand. Foreslår også at tuftene til fjellgården oppsøkes av fagpersoner for vurdering.
1	VV00000254	Junkerdal NP	Følge opp BOT sin klopplugging i Skaitidalen	0,4	X	Utført. Klopper lagt på plass.	Oppsynet frakter denne vinteren rest av materialer til Argaladhytta.
1	VV00000255	Junkerdal NP	Sjekk av leirplasser rundt Dauvatnet	0,2		Utført. Ingen nye slike tilfeller som i 2011.	
2	VV00000256	Junkerdal NP	Svensk reindrifts husvær, samt grensegjerde - sjekke opp.	0,3		Utført. Ingen ny byggeaktivitet i området.	Oppsynet har fortsatt tilstedeværelse i området.
1	VV00000257	Junkerdal NP	Søppel Storengdalen - sjekke tilstanden. Forvalter tar saken opp med kommunene.	0,3	X	Utført. Se egen rapport.	Kommunen bør kontaktes og de kan pålegge eierne å rydde.
1	VV00000258	Junkerdal NP	Overvåking barmarkskjøring. Kartlegge ATV-traseer, dokumentere tilstand	0,3	X	Delvis utført. Ikke nok materiale til egen rapport.	Videreføres i 2013 og det lages rapport da.
1	VV00000260	Junkerdal NP	Vedlikehold sti Balvatnet - Fuglevatnet. Steinlegging langs stien.	0.6		Våtpartier kartlagt i 2012 og stein samlet sammen fra strandsonen i Balvatn.	Fortsetter jobben i 2013: frakte ut stein vinterstid og legge de utover om sommeren. 2013: 20 000,-
2	VV00000261	Junkerdal NP	Oppsetting 4 nye info.tavler; Evenesdalen - 2 stk, Vassbotn - 1 stk, Lille Stilla - 1 stk.	0,5		3 av 4 nye tavler oppsatt. Siste tavle i Sulitjelma avventes til 2013. Plakat infopunktet også satt opp.	Oppsynet tar en ny runde med Balvatn reinbeitedistrikt ang tavle Lille Stilla. Tavle settes opp hvis ikke brua over elva blir revet som forespeilet.
1	VV00000252, VV00000235, VV00000249, VV00000130	Junkerdal NP, Saltfjellet-Svartisen NP, Rago NP, Sjunghatten NP	Følge opp ferdselsregistreringer. Registreringer på de mest brukte innfallsportene bør videreføres, mens det bør vurderes rullering av tellere mellom mindre belastede innfallsporter	1,0	X	Utført i Junkerdal np. En lokalitet i 2012 i Skaitidalen. Se opplysninger i årsrapport. Den andre telleren ble flyttet over til Saltfjellet.	Oppsynet foreslår at telleren i Skaitidalen flyttes til en annen lokalitet i parken for 2013. Storengdalen, ev. Vassboten

Vedlegg 2: Skjema C - Tiltak i nasjonalparker og andre verneområder

Bestiller	Verneområde	Tiltakskategori	Beskrivelse	Prioritet	Tildelt beløp	Status pr nov 2012	Kommentar
MNNPS	Junkerdal	Drift og vedlikehold	Brøyting av vedlikehold av vei Ner Skaiti. Kostnadene delt i tre; hytteforening, kommunen og MNNS. Kommunen bør inn som avtalepart med et årlig tilskudd fra MNNPS til Saltdal kommune.	1	Egne midler fra MNNPS, kr 10000		MNNPS er ansvarlig her
MNNPS	Junkerdal	Drift og vedlikehold	Info.rom Balvatnet - tilskudd til drift. Statskog v/fjelltjenesten tilsyn og vedlikehold av rommet, årlig tilskudd. Behov for midler til div. vedlikeholdsmateriell samt vedlikehold av PC-løsning.	2	Egne midler fra MNNPS, kr 5000	Utført. Rommet åpnet 1.4 og ble stengt 18.10.	Godt besøkt. Investert i ny PC til rommet pga den gamle ikke tålte vinteren. Totalkostnad med inkl klargjøring programvarer ble kr 15.000
MNNPS	Junkerdal	Drift og vedlikehold	Opprydding gamle båter Rosna og Fuglevatnet. Foreligger registreringsrapport. MNNPS avklarer oppfølging med Statskog/Saltdal kommune; dekning kostnader opprydding, egne opplagringsplasser, vilkår for lagring, osv. Kartlegge eiere av båter. Utføre arbeidet med fjerning av ødelagte båter.	14	kr 30 000	Pågår. 16 av 42 eiere kartlagt. Avhengig å snakke med de rette personene.	Vanskelig jobb siden mange båter er gamle og eiere ukjent. Mulig et vrak kan fraktes ut i 2012-13. MNNPS og Statskog må se på hvordan båtene skal lagres ved vannene, tildekking og vurdere et register med merkekrav. Målet til neste høst bør være å ha de fleste eierne registrert og at flere ødelagte båter kan frakte ut vinteren 2013-14.

MNNPS	Junkerdal	Tilrettelegging og informasjon	Begrense motorferdsel over svenskegrensa - bedre merking av grensa på 3 - 4 mye brukte passeringpunkt, sjekke mulighet for anskaffelse av offisielle grense-skilt. Øke antall oppsynsturer til området for å sjekke effekten av merking. Midler til skilting.	17	kr 20 000	Utført	Ble planlagt i mai og utført i august med helikopter. Samarbeid med Statens kartverk og Lantmäteriet. 2013: følge opp området for å se om tiltaket gir effekt. Sette opp NP-skilt som underskilt.
MNNPS	Junkerdal	Tilrettelegging og informasjon	4 nye info.tavler; Evenesdalen - 2 stk, Vassbotn - 1 stk, Lille Stilla - 1 stk. Behov for opptrykk av flere A1 plakater. Pluss ny metall-plakat på info.punkt Storjord.	18	kr 57 000	Nesten ferdig.	3 tavler satt opp og oppslag infopunkt på plass. En tavle ved Lille Stilla gjenstår. Uenighet med reindrifta om plassering.
MNNPS	Junkerdal	Drift og vedlikehold	Vedlikehold båttrekk Fuglevatnet. Bremsesystem fungerer dårlig, behov for utskifting.	26	Egne midler fra MNNPS, kr 10000	Utført	Båtdraget kan igjen brukes.